

Farsang van! Álarcot fel, carissimi amici, és vegyüljünk el a velencei karnevál forgatagában. Hiszen épp e világhírű utcai-vízi dínomdánom miatt érkezünk februárban

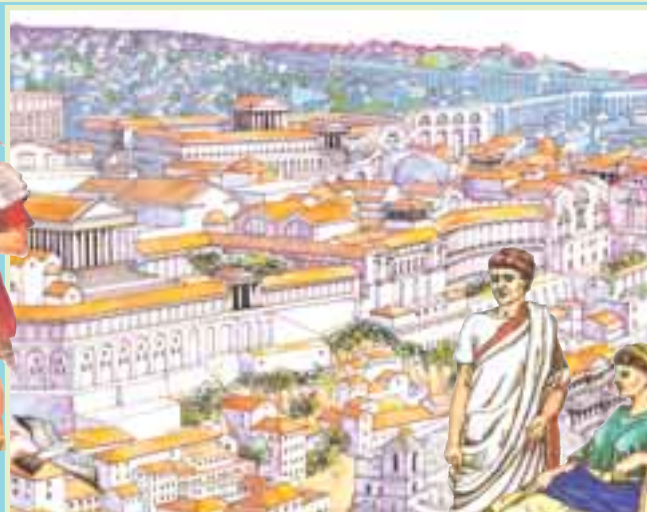
OLASZ-ORSZÁGBA.

Milyen más itt a tél, a nyár, a táj, az emberek, mint északon! A csizma alakú félszigetet a Földközi-tenger és a mediterrán napfény simogatja, s ez az *O, sole mio* nemcsak barnábbra árnyalja az olaszok bőrét, haját, szemét, mint az északi népeket, hanem felpeszdtíti vérüket, megnyitja szívüket. Az olaszoknak ami szívükön, a szájukon. Dallamos nyelvükön gyönyörűen énekelnek (Hallottátok Pavarottit?), sokat kiabálnak, szenvedélyesen szeretnek (ezért oly gazdag a művészetük), és kérlelhetetlenül gyűlölnék (ezért gyilkol annyit titkos szervezetük, a Maffia).

Ha a múltat firtatjuk, 3000 évet kell visszautaznunk. Ekkor vetették meg lábukat Itáliában az etruszkok. Elpusztult kultúrájukat csak mívés bronzszobraik, ötvösmunkáik őrzik.

A magyarok régen taljánoknak is hívták az olaszokat. Honnan ered e név?

Kr.e. 753-ban alapították Rómát, amely a világhódító Római Birodalom szíve volt: – Minden út Rómába vezet – mondták az ókorban. Ezekből a kövezett utakból, hidakból, vízvezetékekből, arénákból, palotákból és szobrokból sok megmaradt Rómában és szerte a birodalomban. De maga a latin nép és nyelv ma már nem él. Helyét az olasz vette át.

Ti csak olvastok a tűzhányókról, az olasz gyerekek három működő vulkánt is megnézhetnek: az Etnát, a Vezúvot, a Strombolit. A Vezúv Kr. u. 79-ben láva- és hamuesővel pillanatok alatt betemette, s e kősrőben máig megőrizte az ókori Pompej gazdag kultúráját. Színes mozaik falak közt őrt álló katona, alvó fiú, szaladó kutya, a tűzhelyen rotyogó ebéd – mindez kővé válva őriz egy 1924 évvel ezelőtti tragikus pillanatot.

Marco Polo városa, Velence 118 kicsi szigetre épült. A házak facölöpökön állnak – amelyek sajnos évente több centimétert süllyednek, az utcákon tengervíz csobog – amely kikezdi a legkeményebb márványt is. De a februári karnevál idejére Velence feledi gondjait. A gondolások szerenádot énekelnek, a turisták a Szent Márk téren galambot etetnek, a dózse palotáját, a bazilikát, a 400 hidat csodálják.

A középkorban és a reneszánsz idején gazdag kereskedővárosok, városállamok virágoztak Itália földjén. Hajóik drágakövel, prémekkel, selyemmel, fűszerekkel megrakottan tértek vissza Távol-Keletről.

Firenzét évszázadokon át a Medici család kormányozta. Pártolásukkal Firenzében született meg, s virágzott egész Olaszországban, majd Európában a reneszánsz művészet, a humanista gondolkodás.

Ilyen volt a firenzei aranyforint, amely a magyar forintnak is névadója.

A festői tájban művészetükről, épületeikről, egyetemükről híres városok egész sora hívogat: Milano, Torino, Padova, Génova, Bologna, Nápoly.

Miről híres Verona, Assisi, Carrara?

Mennyi torony, kupola! Az olaszok nemcsak imájukkal kopogtatnak az ég kapuján.

Tévedésből – világhírnév: a túl csúszós talajra épült pisai ferde torony mágnesként vonzza a turistákat, de hasznára vált Galileinek is, aki itt próbálta ki a gravitáció törvényét.

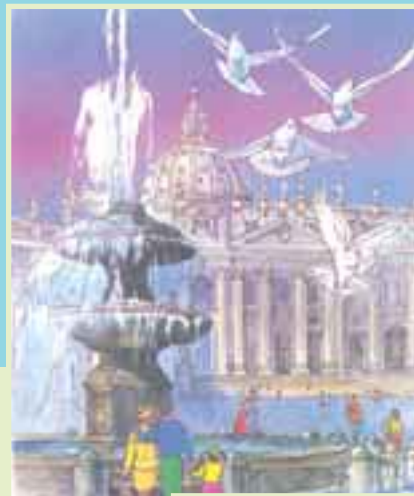

LÁSZLÓ NOÉMI LA COMMEDIA

Róma hét dombja, ahol együtt élt rabszolga, császár, tudós, gladiátor, ahonnan törvény hangja szól és harci zaj, és zsoldos zeng a szent bazilikából, Firenze dómja, Génova ezüstje, Velence fűszerrel rakott hajóhada, virágfüzérék és dalos csaták és becsvágyó Cesare Borgia és Raffaello földöntúli fénye angyali arcon és palástszegélyen és rakoncátlan Michelangelo Gyula pápa színe előtt kevélyen és alkonyatkor trillák, áriák, álommesék finoman szótt sorokban, nagy nyugalomban minden égbe száll, akár a füst, ha a gyertya kilobban.

Azt tudjátok, hogy Leonardo da Vinci festette a Mona Lizát, de azt talán nem, hogy zenész, író és tudós feltaláló is volt.

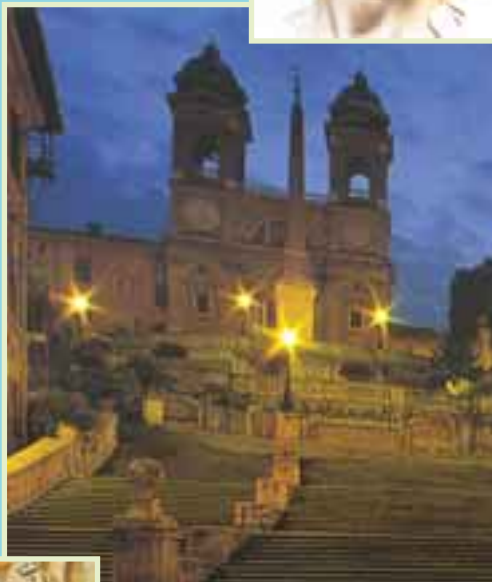
Ez itt Michelangelo Dávid-szobra, de ő festette a Sixtus-kápolna freskóit, s ő tervezte a világ legnagyobb katolikus templomának, a Szent Péter-bazilikának a kupoláját is.

Hogy hívták Mátyás királyunk olasz feleségét?

A történelmi játékok harcosai, lovasai korhű jelmezben vitézkednek, s az egész város lelkesen ünnepli őket.

Az olaszok buzgó katolikusok. Innen fakad család- és gyermekszeretetük. Nem is fenyegeti őket a népességcsökkenés! Nagy tisztelői a Szűzanyának, szobraikat, képeiket ajándékokkal halmozzák el. Csendes kolostorokban és nyüzsgő utcákon egyaránt találkozol szerzetesekkel, apácákkal.

Róma – az örök város évezredek kultúráját őrzi. A Colosseum az ókort, a sok-sok palota, templom, szökőkút a reneszánszt, a barokkot, a zajos-színes forgatag pedig a jelent hozza eléd.

Róma nemcsak a mai Olaszország, hanem minden római katolikus fővárosa. 44 hektárnyi területén van a világ legkisebb független országa, a Vatikán. A pápai állam mindössze néhány palota, kertek és templomok – mégis világhatalmat képvisel. II. János Pál a szeretet és béke üzenetével és golyóálló pápamobillal érkezik hívei közé a világ minden sarkába.

Az olaszoknak nemcsak a nyelvük muzsikál. Egész lényükből zene árad. A kottairást, a hangjegyek nevét Guido szerzetes dolgozta ki. Olasz sok zenei forma, műfaj neve: fúga, opera, duó, szóló, ária, piano, fortissimo... Olasz a legnagyobb hegedűkészítő-mester, Stradivari, a legvirtuózabb hegedűs, Paganini és a zeneszerzés óriásai: Corelli, Vivaldi, Monteverdi, Rossini, Verdi, Puccini.

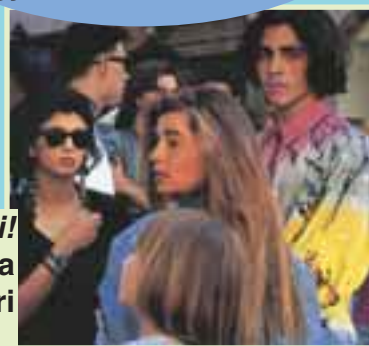
Mi a neve Milano híres operájának?

Mindebből kóstolót kínál nektek László Bakk Anikó néni február 8-án reggel 9 órakor a kolozsvári rádió gyermekműsorában.

Híresen finom boraik mellé az olaszok spagettit, makarónit, lazagnát, pizzát esznek sok paradicsommal, olajbogyóval. Tedd félre a kést! A kigyózó spagettivel csak a villa és a kanál tud elbánni.

– *Ciao, ragazzi!* Olaszokban is a fiataloké a nyári este és a korzó.

A Lancia, az Alfa Romeo, a Ferrari számunkra csak álom, de Fiátja sok erdélyi apukának van.

Keressétek a „lila” kérdéseket! A helyes válaszok beküldői meséskönyvet nyernek.

A középkori városok szűk utcáin motorral lehet a legvígabban cikázni.

Túláradó életerejüket az olaszok a fociban is levezetik. Hányban voltak világbajnokok?

Armani, Versace csak a leggazdagabbaknak tervez ruhát, de az olasz cipők elárasztják a világpiacot.

Az olasz Riviérán könnyen világhírességbe botolhatsz. Itt nyaralnak film-, és sportcsillagok, hercegisasszonyok, államfők.

